

Genbrug:

En skål for et bedre miljø

Der er god grund til at hæve glasset for danskerne evne og lyst til at returnere tomme flasker og dåser. Returprocenten er støt stigende, og det skyldes ikke mindst et smidigt system til at håndtere denne miljørigtige øvelse

Af Jesper Winter Andersen

Danskerne returnerer flere og flere flasker og dåser. Næsten 90 procent af alle flasker og dåser kommer retur, og det er udtryk for en støt stigende tendens. I 2004 kom således 80 procent af engangsemballagen retur, i 2005 var procenten steget til 84, i 2006 til 86 og i 2007 til 87 procent. Sidste år returnerede danskerne 88 procent. I 2004 blev panten sat ned på returflasker, og på trods af, at man i dag kun får en krone, når man returnerer en dåse eller flaske, så bliver danskerne altså bedre og bedre til at returnere.

-Selv om panten blev sat ned, afleverer vi flere flasker og dåser til retursystemer, siger markeds- og kommunikationschef Inge Fisker, Dansk

I 2008 blev der indført pant på kildevand, iste og drikkeklar limonade. -At der blev indført pant på endnu flere produkter i engangsemballager var både en naturlig udvikling af det danske pant- og retursystem og en god ide, når det handler om at passe på naturens ressourcer. Fordi disse emballager nu er blevet en del af pant- og retursystemet er Dansk Retursystem med til at sikre, at de bliver indsamlet og genanvendt til nye produkter - til gavn for miljøet, siger Inge Fisker

omkring samtidig med, at der returneres flere og flere engangsemballager, for klarer Inge Fisker. Ifølge pantbekendtgørelsen er

samle tomme dåser og flasker af engangsemballage hos bl.a. dagligvarehandlen, restaurationsbranchen og virksomhederne, udbetale pant og sikre at den tomme emballage sendes til genanvendelse. Dansk Retursystem, der har omkring 300 medarbejdere, råder over to tælleterminaler - en i Hedenstede i forbindelse med administrationen og en i Hedensted ved Vejle. Virksomheden er ejet af bryggerierne, men det er pantbekendtgørelsen og dermed Miljøministeriet, der udstikker rammerne for den daglige drift.

Miljø på flaske

Omkring 13.000 butikker, restauranter, cafeer, institutioner m.fl. er tilmeldt Dansk Retursystem. De får alle hentet deres engangsemballage gratis. -Vi er via pantbekendtgørelsen forpligtet til at hente den tomme emballage over hele landet. Der er opsat omkring 2.900 returautomater fordelt i godt 2.600 af landets butikker. Det er butikkerne, der ejer selve returautomaten. Dansk Retursystem ejer en del af det udstyr, der er koblet til returautomaten - bl.a. en central styrenhed.

-Miljøet vil til enhver tid være i fokus, når det gælder Dansk Retursystems daglige drift, si-

Det kræver 16 gange mere energi at fremstille dåser af nyt aluminium frem for at genbruge det gamle aluminium. I 2008 indsamlede Dansk Retursystem A/S 290 millioner dåser, og hvis de alle blev lagt i forlængelse af hinanden, ville de kunne nå rundt om jorden

ger Inge Fisker og fortsætter: -Sidste år var der især tale om tre væsentlige forhold, der gjorde sig gældende i et miljø-mæssigt perspektiv - genanvendelse af den tomme engangsemballage, optimering af vores transportprocesser og forbedring af returprocenten. I forhold til genanvendelsen af de indsamlede engangsemballager havde vi i 2008 særligt fokus på kvaliteten af de materialer, som blev sendt videre til oparbejdning, den kvalitet, som materialerne oparbejdes til, samt den miljøpåvirkning, der måtte være i processen.

I 2008 afsatte Dansk Retursystem mere end 400 millioner engangsemballager til genanvendelse.

-Ved at sikre at materialerne indgår i en ny produktion reduceres behovet for udvinding af nye råstoffer, hvilket er med til at give en markant miljø-mæssig gevinst. Det kræver for eksempel 16 gange så meget energi at fremstille dåser af helt nyt aluminiumsmateriale frem for at genanvende det indsamlede materiale til nye dåser, pointerer Inge Fisker.

I 2008 fortsatte Dansk Retursystem med at opsætte komprimatorer i de store dagligvarebutikker. Det betød, at der med udgangen af året i alt var opsat 1.400 komprimatorer i landets butikker. Opsætning af komprimatorer skåner miljøet, bl.a. fordi den komprimerede emballage kræver færre

transporter af de tomme emballager.

Den pædagogiske bajer

Et eksempel på det pædagogiske arbejde, som Dansk Retursystem udfører, var implementeringen sidste år af pant på kildevand, iste og drikkeklar limonade i pant- og retursystemet. Indførelsen af pant på især kildevand betød bl.a. at Dansk Retursystem oplevede en massiv tilgang af nye kunder fra især kontormarkedet og virksomhederne generelt.

Det betød, at der ved årsskiftet var omkring 11.000 returmodtagere tilmeldt Dansk Retursystem. Det tilsvarende tal ved udgangen af 2007 var cirka 7.000. De nye kunder kommer primært fra kontormarkedet og de virksomheder, der i øvrigt benytter sig af kildevand.

-Dansk Retursystem bestræber sig på at synliggøre miljøeffekten ved det danske pant- og retursystem. I den forbindelse startede man i 2008 på en systematisk kortlægning af alle miljøforhold. Målet er, at identificere de mest relevante indsatsområder, der kan forårsage væsentlige miljøforbedringer. Jo bedre kendskab Selskabet har til egne processer, jo bedre er muligheden for at sætte ind, hvor det har den største effekt, således at vi til stadighed kan medvirke til en renere natur og til at begrænse forbruget af naturens knap-

pe ressourcer, pointerer Inge Fisker, der tilføjer:

-På den baggrund vil vi fortsætte med at informere både forbrugere, returmodtagere og øvrige interessenter om bl.a. de miljømæssige gevinster, der er forbundet med genanvendelse af engangsemballager. Det er derfor vores forventning, at returprocenten fortsat kan forbedres i takt med, at kendskabet til miljøeffekten af det danske pant- og retursystem øges.

Og der er også stadigvæk mange dåser og flasker, der ikke ender i retursystemet. Da Danmarks Naturfredningsforening 19. april 2009 samlede skrald ind, blev der fundet 90.000 dåser i naturen.

Værst står det til i grænselandet, hvor omkring 30 millioner dåser hvert år smides i skaldespanden, viser en analyse fra den selvejende fond Hold Danmark Rent. Det skyldes bl.a., at dåser købt i Tyskland er pantfri.

-Vi arbejder i øjeblikket på at indkredse miljøeffekten af vores aktiviteter - bl.a. ved hjælp af LCA-værktøjer. Resultaterne vil blive brugt til at indkredse og prioritere vores indsats på miljøområdet, forklarer Inge Fisker.

Når der forligger resultater af dette arbejde vil MILJØMAGASINET igen skrive om, hvordan non-profit virksomheden Dansk retursystem A/S gør en indsats for at forbedre miljøet.

I hele kommunikationsindsatsen er det væsentligt for Dansk Retursystem at appellere til forbrugernes ansvarlighed, så de ad den vej ændrer adfærd og returnerer den tomme emballage i returautomaterne eller i butikkerne

Retursystem A/S, til MILJØMAGASINET.

Man skelner mellem genpåfyldelig emballage og engangsemballage, og mange af de sodavand og øl, der før blev solgt på genpåfyldelige flasker, er nu hældt på engangsemballage.

-De seneste år har returprocenten for genpåfyldelig emballage været over 100 procent, fordi mange varer går over til engangsemballage. Der bliver altså ryddet op ude

det målet, at returprocenten for den pantbelagte engangsemballage når 95 procent i 2013. Dansk Retursystem, der står for den omfattende logistik, blev grundlagt i 2000 af bryggerierne i samarbejde med dagligvarehandlen. Virksomheden driver det danske pant- og retursystem, som er reguleret af Miljøministeriet og hører til blandt verdens bedste og ældste retursystemer. Dansk Retursystem har ansvaret for at ind-

Målinger viser, at mere end 90 % i aldersgruppen mellem 15 og 59 år kender til retursystemet. Udfordringen ligger derfor i at ændre forbrugernes adfærd, så de også returnerer den tomme emballage - især den tomme plastemballage, som mange tidligere har smidt i affaldsspanden, fordi der ikke var pant på. -En udfordring, der ligger lige foran, er at følge op på, når den kendte Cola-flaske på ½ liter nu erstattes af en engangsemballage, siger Inge Fisker